

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

DECIZIE

Nr. DA – 23/16-13
din 22.03.2018

mun. Chișinău

Plenul Consiliului Concurenței,

acționând în temeiul art. 41 al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, Hotărârii Parlamentului nr. 179 din 12.07.2013 și Hotărârii Parlamentului nr. 220 din 27.09.2013, analizând raportul de investigație pe cazul inițiat prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 23 din 24.11.2016, informațiile acumulate în cadrul investigației,

A CONSTATAT:

În rezultatul examinării notei executorului Nr. DA – 07/338 din 21.11.2016, precum și a materialelor acumulate, Plenul Consiliului Concurenței, la 24.11.2016 a emis Dispoziția de inițiere a investigației nr. 23, cu privire la semnele încălcării art. 5 și art. 7 din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 de către întreprinderile participante la licitațiile publice organizate de Direcția Generală Educație Tineret și Sport a municipiului Chișinău și de Direcțiile Educație Tineret și Sport din sectoare Botanica, Buiucani, Centru, Ciocana și Rîșcani a municipiului Chișinău.

I. Părțile implicate

1. S.C. „Vanro – Com” S.R.L. – înregistrată la Camera Înregistrării de Stat la data de 11.12.2003, IDNO 1003600130242. Genuri de activitate – construcțiile de clădiri și/sau construcții inginerești, instalații și rețele tehnico-edilitare, reconstrucțiile, consolidările, restaurările; comerțul cu amănuntul al articolelor de fierărie, al vopselelor și sticlei; comerțul cu ridicata al materialelor lemnoase, al materialelor de construcție și echipamentului sanitar.

2. S.C. „Sardis Exim” S.R.L. – înregistrată la Camera Înregistrării de Stat la data de 02.04.2001, IDNO 1002600039728. Genuri de activitate – construcții complete și parțiale de clădiri și construcții inginerești; construcții civile; repararea altor echipamente electrice, neincluse în alte categorii; producția de motoare electrice, generatoare și transformatoare; comerțul cu ridicata pe bază de tarife sau contracte.

II. Piața relevantă: piața relevantă a produsului și piața geografică

Potrivit art. 4 al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, piața relevantă este definită drept piață în cadrul căreia trebuie evaluată o anumită problemă de concurență și care se determină prin raportarea pieței relevante a produsului la piața geografică relevantă.

Piața relevantă a produsului: piața a produselor considerate de consumatori ca interschimbabile sau substituibile datorită utilizării date acestora, datorită caracteristicilor fizice, funcționale și prețului.

În sensul prezentei investigații definim drept produse ale pieței relevante, obiectele procedurilor de achiziții nr. 15/01460 din 19.06.2015 și nr. 16/01038 din 24.05.2016 organizate și desfășurate de Direcțiile Educație Tineret și Sport din sectoarele Botanica și Râșcani a municipiului Chișinău:

1. lucrări de reparație la grădinița nr. 137 (*procedura de achiziții nr. 16/01038 din 24.05.2016, autoritatea contractantă - D.E.T.S. Râșcani*);
2. lucrări de reparație al sistemului apeduct și canalizare din cadrul Grădiniței nr. 182 situat în mun. Chișinău str. Cuza – Vodă 39/3 (*procedura de achiziții nr. 15/01460 din 19.06.2015, autoritatea contractantă - D.E.T.S. Botanica*).

Piața geografică relevantă:

Ținând cont de prevederile art. 30, alin. (2), lit. d) al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, când consumatorii se aprovizionează prin licitații ai căror ofertanți sunt întreprinderi situate pe teritoriul Republicii Moldova, piața geografică relevantă se consideră teritoriul Republicii Moldova.

Astfel, luând act de faptul, că procedurile de achiziții publice obiectul cărora este achiziționarea lucrărilor de reparații la grădinițele nr. 137 și nr. 182 sunt publice, respectiv, la acestea puteau participa toate întreprinderile din Republica Moldova ce operează pe piața respectivă, prin urmare definim **pița geografică** teritoriul Republicii Moldova.

Piața relevantă în sensul prezentei investigații o constituie piața achiziționării lucrărilor de reparație în cadrul procedurilor de achiziții publice nr. 15/01460 din 19.06.2015 și nr. 16/01038 din 24.05.2016 organizate de Direcțiile Educație Tineret și Sport din sectoarele Botanica și Râșcani a municipiului Chișinău.

Perioada supusă investigației este 01.01.2013 – 31.12.2016.

III. Acte și fapte constatate

Urmare a examinării procedurilor de achiziții publice a lucrărilor de reparație organizate de către Direcția Generală Educației Tineret și Sport a mun. Chișinău și de Direcțiile Educație Tineret și Sport (D.E.T.S.) din sectoarele Botanica, Buiucani, Centru, Ciocana și Rîșcani a mun. Chișinău, pentru perioada 2013 – 2015, au fost identificate două întreprinderi, „Sardis Exim” SRL și „Vanro – Com” SRL ce au unele tangențe asemănătoare:

a) (...)

b) (...)

c) Diferența procentuală dintre valoarea contractelor atribuite „Vanro – Com” SRL și „Sardis Exim” SRL pe parcursul a 2013-2015 constituie 2,23 %. Conform informațiilor

plasate pe pagina web a Agenției Achiziții Publice, rubrica contracte atribuite, <http://tender.gov.md/ro/contracte-atribuite>, s-a constatat că întreprinderea „Vanro – Com” SRL, pe parcursul anilor 2013 – 2015, a încheiat contracte de efectuarea a lucrărilor de reparație cu Direcția Generală Educație Tineret și Sport a mun. Chișinău și Direcțiile Educație Tineret și Sport din sectoarele Botanica, Buiucani, Centru, Ciocana și Rîșcani a mun. Chișinău, în sumă de **3.987.237 lei**, iar întreprinderea „Sardis Exim” SRL a încheiat contracte de efectuarea a lucrărilor de reparație cu Direcția Generală Educației Tineret și Sport a mun. Chișinău și Direcțiile Educație Tineret și Sport din sectoarele Botanica, Buiucani, Centru, Ciocana și Rîșcani a mun. Chișinău, în sumă de **3.900.153 lei**.

d) pe parcursul perioadei 2013-2015, „Vanro – Com” SRL și „Sardis Exim” SRL nu le-au fost atribuite contracte de către alte autorități contractante deși în această perioadă pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv de către alte autorități municipale, au fost organizate aproximativ 2000 de proceduri de achiziții publice, având obiectul achiziției similar obiectului procedurilor desfășurate de Direcția Generală Educație Tineret și Sport a mun. Chișinău.

La 04.05.2017 în baza Ordinului nr. 06 și Ordinului nr. 07 cu privire la efectuarea inspecției și a Delegațiilor de inspecție nr. 11 și nr. 12 a fost desfășurată inspecția la sediul comun al întreprinderilor „Vanro-Com” SRL și „Sardis Exim” SRL, amplasat în (...). În cadrul inspecției, administratorii întreprinderilor „Vanro-Com” SRL și „Sardis Exim” SRL - Malișevschi Valentina și Glavan Vladimir, au fost asistați de același avocat - (...).

(...)

În cadrul inspecției, administratorul întreprinderii „Vanro – Com” SRL - Valentina Malișevschi, a depus o explicație în care a relatat că, întreprinderile „Sardis Exim” SRL și „Vanro – Com” SRL participă la licitațiile publice organizate de către Direcțiile de Educație, Tineret și Sport a mun. Chișinău, pentru efectuarea lucrărilor de reparație și construcție a încăperilor. Valentina Malișevschi a comunicat în explicația din 04.05.2017, că ofertele de participare pentru ambele întreprinderi sunt perfectate de aceasta la calculatorul întreprinderii „Sardis Exim” SRL, deoarece programa Winsmeta este instalată doar la acest calculator. Pachetul de documente pentru participarea la licitații este depus de către administratorul întreprinderii „Sardis Exim” SRL - Glavan Vladimir. Totodată, se menționează că Glavan Vladimir activează în cadrul întreprinderii „Vanro-Com” SRL în calitate de maestru. În cadrul explicației din 04.05.2017, Glavan Vladimir a declarat că întreprinderea „Sardis Exim” SRL este independentă față de alte întreprinderi.

Suplimentar, administratorul întreprinderii „Sardis Exim” SRL, Glavan Vladimir, a comunicat că se deplasează personal la autoritatea contractantă pentru obținerea caietului de sarcini, iar ulterior, acesta transmite caietul de sarcini doamnei Malișevschi Valentina pentru a pregăti actele necesare de a participa la procedura de achiziție. Acesta a relatat că deciziile în cadrul întreprinderii „Sardis Exim” SRL se iau de comun acord cu doamna Malișevschi Valentina, deoarece dumneaei activează în calitate de director adjunct la întreprinderea „Sardis Exim” SRL.

Urmare a celor relatate de reprezentanții întreprinderilor „Vanro – Com” SRL și „Sardis Exim” SRL, a probelor acumulate în cadrul investigației a fost întocmit și expediat în adresa părților raportul de instigație în vederea depunerii observațiilor pe marginea acestuia.

Astfel, la 01.02.2018, în adresa Consiliului Concurenței, de la avocatul (...), reprezentant al „Vanro – Com” SRL și „Sardis Exim” SRL au parvenit observațiile pe marginea raportului de investigație. În observațiile remise autorul declară că întreprinderile „Vanro – Com” SRL și „Sardis Exim” SRL recunosc total și în mod expres săvârșirea faptei anticoncurențiale încriminate (încălcarea art. 5, alin (3), lit. d) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012), precum și își asumă faptele comise și sunt dispuse să execute sancțiunea care va fi stabilită în conformitate cu rigorile prevăzute de lege.

Totodată, în observațiile remise autorul menționează faptul că nu este de acord cu unele constatări și calificări juridice făcute în raportul de investigație și anume:

- Determinarea pieței relevante;
- Determinarea cotei de piață;
- Calificarea tipului acordului anticoncurențial.

În acest sens se menționează că, conform art. 4 din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, *piața relevantă reprezintă* piață în cadrul căreia trebuie evaluată o anumită **problemă de concurență** și care se determină prin raportarea pieței relevante a produsului la piața geografică relevantă. În cazul investigației date *piața produsului*, ținând cont de **produsul asupra căruia se constată semnele participării cu oferte trucate (problema de concurență)** este piața achiziționării lucrărilor de reparație în cadrul procedurilor de achiziții publice nr. 15/01460 din 19.06.2015 și nr. 16/01038 din 24.05.2016 organizate de Direcțiile Educație Tineret și Sport din sectoarele Botanica și Rîșcani a municipiului Chișinău.

Totodată, *piața geografică* a fost definită ca fiind întreg teritoriu al Republicii Moldova, dat fiind faptul, că potrivit art. 30 alin. (2) lit. d) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, se consideră că piața geografică relevantă este teritoriul Republicii Moldova, când consumatorii se aprovizionează prin licitații ai căror ofertanți sunt întreprinderi situate pe teritoriul Republicii Moldova.

Conform art. 59 alin. (1) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, Raportul de investigație va conține *obiectul investigației, faptele constatate, probele, concluziile și propunerile* raportorului în urma finalizării investigației. Referitor la cotele de piață cumulate ale SC „Vanro-Com” SRL și SC „Sardis Exim” SRL se menționează că necesitatea stabilirii acestora decade din moment ce conform art. 9 din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, prevederile art. 8 nu se aplică nici acordurilor orizontale de importanță minoră care, în mod direct sau indirect, izolat sau în combinație cu alți factori aflați sub controlul părților, au ca obiect participarea cu oferte trucate la licitații sau la alte forme de concurs de oferte.

Conform art. 9 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, sunt interzise acordurile de importanță minoră care, în mod direct sau indirect, izolat sau în combinație cu alți factori aflați sub controlul părților, au ca obiect participarea cu oferte trucate la licitații sau la alte forme de concurs de oferte.

Cu considerarea celor expuse supra, se conchide că comportamentul întreprinderilor manifestat în cadrul procedurile de achiziții publice nr. 15/01460 din 19.06.2015 și nr. 16/01038 din 24.05.2016, întrunesc semne privind existența unui acord anticoncurențial dintre „Sardis Exim” SRL și „Vanro-Com” SRL, manifestat prin participarea cu oferte trucate la licitațiile publice.

IV. Calificarea legală a acțiunilor constatate conform prevederilor Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 (raportarea constatărilor la normele Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012).

În conformitate cu art. 5 alin. (3) lit. d) din Legea a concurenței nr. 183 din 11.07.2012, sunt interzise acordurile îndreptate spre participarea cu oferte truate la licitații sau la orice alte forme de concurs de oferte.

În acest sens, se menționează că potrivit art. 4 din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, *trucarea ofertelor* reprezintă realizarea, prin intermediul licitațiilor sau altor forme de concurs de oferte, a acordurilor anticoncurențiale ale întreprinderilor concurente referitoare la prețuri, la împărțirea piețelor, la sursele de aprovizionare sau la calitatea produselor.

Analizând acțiunile descrise mai sus, Consiliul Concurenței reține următoarele :

- (...)
- în cadrul observațiilor depuse, părțile implicate își recunosc total și în mod expres săvârșirea fapte anticoncurențiale încriminate precum își asumă faptele comise și sunt dispuse să execute sancțiunea care va fi stabilită în conformitate cu rigorile prevăzute de lege.

Prin informațiile acumulate în cadrul investigației, cât și acele identificate în cadrul inspecției, se constată prezența semnelor realizării unui schimb de informații strategice între întreprinderile „Sardis Exim” SRL și „Vanro-Com” SRL referitoare la prețurile oferite și la participarea nemijlocită a acestora în cadrul procedurilor de achiziții. Totodată, se conchide, că în cadrul procedurii nr. 15/01460 din 19.06.2015, oferta cu cel mai mic preț a fost a SRL „Vanro-Com” SRL, iar în cadrul 16/01038 din 24.05.2016 a „Sardis Exim” SRL, constatările în cauză constituind semne privind divizarea procedurilor la care ofertele fiecărei dintre acestea urmau să fie desemnate câștigătoare.

Cu luarea în considerație a informațiilor expuse mai sus, se conchide că acțiunile întreprinderilor „Vanro-Com” SRL și „Sardis Exim” SRL întrunesc semnele trucării ofertelor de participare în cadrul procedurilor nr. 15/01460 din 19.06.2015 și nr. 16/01038 din 24.05.2016, manifestate prin stabilirea prețurilor și împărțirea piețelor.

În acest sens, se menționează că, potrivit art. 4 din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, *trucarea a ofertelor* reprezintă realizarea, prin intermediul licitațiilor sau altor forme de concurs de oferte, a acordurilor anticoncurențiale ale întreprinderilor concurente referitoare la prețuri, la împărțirea piețelor, la sursele de aprovizionare sau la calitatea produselor.

Se reiterează că, art. 5 alin. (1) și alin. (3) lit. d) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 prevede expres că sunt interzise orice acorduri anticoncurențiale îndreptate spre participarea cu oferte truate la licitații sau la orice alte forme de concurs de oferte. Întrucât participarea cu oferte truate reprezintă o restricționare gravă a concurenței prin obiect și cade sub incidența prevederilor art. 5 alin. (3) lit. d) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, nu este nevoie de a se demonstra efectele acestora pe piața în cauză.

Conform prevederilor art. 71 lit. a) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, Plenul Consiliului Concurenței are dreptul să aplice, prin decizie, întreprinderilor amenzi în cazul în care, în mod intenționat sau din neglijență, aceste întreprinderi încalcă prevederile art. 5 și 11.

Potrivit art. 72 alin. (1) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, nivelul de bază al amenzii pentru încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale se determină în funcție de gravitatea și durata faptei.

Astfel, se menționează că, în cazul de față în conformitate cu art. 72 alin. (3) lit. c) al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, fapta întreprinderilor „Vanro – Com” SRL și „Sardis - Exim” SRL se încadrează la încălcările de gravitate mare pentru care nivelul de bază al amenzii se stabilește în cuantum de la **2 %** până la **4 %** din cifra totală de afaceri din anul anterior sancționării. Cu luarea în considerație a celor menționate mai sus, în cazul de față s-a reținut nivelul minim de (...) % din cifra totală de afaceri realizată în anul 2017 pentru întreprinderile „Vanro – Com” SRL și „Sardis – Exim” SRL.

Referitor la durata faptei se reține că în conformitate cu prevederile art. 72 alin. (5) lit. a) din Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012 se constată că acordul anticoncurențial dintre „Vanro – Com” SRL și „Sardis Exim” SRL constituie o faptă de scurtă durată (mai puțin de un an), urmând a fi aplicat **factor 1**. Nivelul de bază al amenzii, în conformitate cu art. 69 alin. (1) al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, se stabilește din cifra totală de afaceri înregistrată în anul 2017 de către „Vanro – Com” SRL – (...) lei și „Sardis Exim” SRL – (...) lei în funcție de gravitate înmulțit cu **1**, factorul aferent încălcării de scurtă durată.

Potrivit art. 67 alin. (2) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 stabilirea cuantumului amenzii se face prin determinarea nivelului de bază al acesteia, care se va majora în cazul existenței circumstanțelor agravante și se va reduce în cazul existenței circumstanțelor atenuante. Astfel, ținând cont de prevederile art. 73 alin. (6) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, urmează a fi reținute ca circumstanță atenuantă sub forma colaborării în cadrul procedurii de investigare a cazului și va determina diminuarea cuantumului amenzii cu un procent cuprins între **10% și 25%** din nivelul de bază determinat potrivit prevederilor art. 72. La determinarea procentului cu care se va reduce nivelul de bază ca urmare a recunoașterii faptei, Consiliul Concurenței va avea în vedere, de la caz la caz, faptul că întreprinderea a recunoscut total sau parțial fapta constatată în raport, drept circumstanță atenuantă pentru întreprinderile „Vanro – Com” SRL și „Sardis Exim” SRL este faptul că, părțile au recunoscut total și în mod expres recunosc săvârșirea faptei anticoncurențiale încriminate (încălcarea art. 5, alin (3), lit. d) Legea concurenței nr. 183), precum și își asumă faptele comise și sunt dispuse să execute sancțiunea care va fi stabilită în conformitate cu rigorile prevăzute de lege, fapt ce întrunește condițiile prevăzute de art. 73 alin. (6) din Legea concurenței, fiind aplicată o reducere de **25 %** din nivelul de bază determinat.

Potrivit art. 36 alin. (5) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 sumele ce reprezintă amenzi sau alte sancțiuni aplicate de Consiliul Concurenței se fac venit la bugetul de stat, în condițiile legii și urmează a fi transferate la conturile menționate în tabelul nr. 1. În conformitate cu art. 43 alin. (2) din Codul de executare nr. 443-XV din 24.12.2004, în cazul în care sumele se încasează în beneficiul statului, calitatea de creditor este exercitată de către Ministerul Finanțelor.

Tabelul nr.1*Rechizitele bancare ale creditorului*

Denumirea întreprinderii	Contul IBAN	Beneficiar	Prestatorul beneficiar
„Vanro – Com” SRL	MD83TRGAAA14311701000000	Ministerul Finanțelor, codul fiscal: 1006601000037	Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat
„Sardis Exim” SRL			

În conformitate cu art. 11 și art. 14 din Codul de executare nr. 443 din 24.12.2004, decizia Consiliul Concurenței privind aplicarea sancțiunilor pecuniare trebuie să conțină denumirea debitorului, codul fiscal, sediul lor, datele bancare de identificare (conform tabelului nr. 2).

Tabelul 2*Datele debitorilor*

Nr.	Denumirea debitorului, codul fiscal, sediul	Denumirea băncii, cod IBAN
1	„Vanro-Com” SRL – mun. Chișinău, str. Florilor nr. 6 bl. 2 of. 22	(...)
2	„Sardis Exim” SRL – mun. Chișinău, str. Florilor nr. 6 bl. 2 of. 22	(...)

Reieșind din constatările expuse, în temeiul art. 39 lit. f), art. 41 alin. (1) lit. h), art. 71 lit. a), art. 72 și art. 73, din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, Plenul Consiliului Concurenței

DECIDE:

1. A constata încălcarea prevederilor art. 5 al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 de către întreprinderile „Vanro-Com” SRL și „Sardis Exim” SRL, prin participarea cu oferte trucate la procedurile de achiziții publice nr. 15/01460 din 19.06.2015 și nr. 16/01038 din 24.05.2016 organizate și desfășurate de Direcțiile Educație Tineret și Sport din sectoarele Botanica și Râșcani a municipiului Chișinău.
2. A aplica întreprinderii „Vanro – Com” SRL (IDNO – 1003600130242), o amendă în mărime de 53 295,00 lei reprezentând – (...) % din cifra de afaceri realizată în anul 2017, cu aplicarea factorului 1.
3. A aplica întreprinderii „Sardis Exim” SRL (IDNO – 1002600039728), o amendă în mărime de 32 385,15 lei reprezentând – (...) % din cifra de afaceri realizată în anul 2017, cu aplicarea factorului 1.
4. Sumele prevăzute la pct. 2 și 3 se vor achita la bugetul de stat timp de 60 de zile lucrătoare de la data comunicării prezentei decizii, cu mențiunea: „amendă aplicată de Consiliul Concurenței în conformitate cu Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012. O copie a actului care confirmă plata va fi transmisă Consiliului Concurenței.
5. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștință părților.

**Președintele Plenului
Consiliului Concurenței**

Viorica CĂRARE